

Generalni direktorat za bilateralne poslove

Br:

21. avgust 2024.

IZVJEŠTAJ

o zvaničnoj posjeti potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova Crne Gore, mr Ervina Ibrahimovića Republici Turskoj, 8-9. avgust 2024. godine

*Potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Crne Gore, **mr Ervin Ibrahimović**, boravio je, na poziv ministra vanjskih poslova Republike Turske Hakana Fidana, u zvaničnoj posjeti toj zemlji 8. i 9. avgusta 2024. Prilikom boravka u Ankari i Istanbulu, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova, mr Ervin Ibrahimović, razgovarao je sa predsjednikom Republike Turske **Redžepom Tajip Erdoganom**, predsjednikom Velike narodne skupštine **Numanom Kurtulmušom**, ministrom vanjskih poslova **Hakanom Fidanom**, predsjednikom Odbora za vanjsku politiku u Velikoj narodnoj skupštini **Fuatom Oktajem**, kao i predsjednicom Grupe prijateljstva Crna Gora - Republika Turska u Velikoj narodnoj skupštini **Zejnep Jildiz**.*

Delegaciju koju je predvodio potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Crne Gore činili su: ambasador Periša Kastratović, v.d. generalnog direktora za bilateralne poslove Aleksandar Drljević, koordinatorka Direkcije za Evroaziju Irena Prelević, savjetnik u Ambasadi Dragan Krivokapić i druga sekretarka u Ambasadi Milica Lakić. Sastanku sa turskim ministrom vanjskih poslova Hakanom Fidanom u Istanbulu prisustvovali su i generalni konzul Crne Gore Branislav Karadžić i konzul Jelena Grbović Kilič.

Tokom boravka u Republici Turskoj, ministar Ibrahimović dao je intervju Agenciji „Anadolu“, te posjetio Mauzolej posvećen osnivaču moderne Turske, Kemalu Mustafi Ataturku, gdje je položio vijenac i upisao se u Memorijalnu knjigu gostiju.

Prvog dana posjete Republici Turskoj, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova, mr Ervin Ibrahimović, u Ankari je imao odvojene bilateralne sastanke sa predsjednikom Velike narodne skupštine Republike Turske **Numanom Kurtulmušom**, predsjednikom Odbora za vanjsku politiku u Velikoj narodnoj skupštini **Fuatom Oktajem**, kao i predsjednicom Grupe prijateljstva Crna Gora - Republika Turska u Velikoj narodnoj skupštini **Zejnep Jildiz**.

Tokom svih razgovora, ministar Ibrahimović izrazio je zadovoljstvo prvom zvaničnom posjetom Republici Turskoj u svojstvu potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova Crne Gore koja se realizuje u godini kada dvije zemlje obilježavaju značajan jubilej – 145 godina od uspostavljanja diplomatskih odnosa. Ukazao je na frekventan politički dijalog zvaničnika dvije države, upriličene posjete u prethodnom periodu (posjeta predsjednika Republike Turske i posjeta prethodnog predsjednika Velike narodne skupštine Republike Turske Crnoj Gori), kao i planirane posjete predsjednika Crne Gore i predsjednika Vlade Crne Gore Republici Turskoj do kraja ove godine.

Posebno je pozdravio kvalitetnu saradnja i komunikaciju predstavnika skupština dvije države koja se oslikava u redovnoj komunikaciji i razmjeni posjeta na svim nivoima. U tom smislu, prenio je očekivanje da će predstojeća posjeta predsjednika i članova Odbora za vanjsku politiku Velike narodne skupštine Republike Turske Crnoj Gori, kao i razmjena posjeta formiranih interparlamentarnih grupa prijateljstava, dodatno doprinijeti jačanju sveukupnih odnosa dvije prijateljske i savezničke države.

Sagovornici iz Velike narodne skupštine Republike Turske jednoglasno su ocijenili da između dvije zemlje postoje jaki historijski odnosi, ali i prostor unaprjeđenja saradnje u brojnim oblastima, na dobrobit njihovih naroda. Ponovljeno je da Republika Turska pridaje veliku pažnju miru, napretku i stabilnosti na prostoru Balkana. Posebno mjesto se, prema njihovim riječima, pridaje Crnoj Gori koja je uspjela da sačuva multietnički, multivjerski i multikulturalni sklad i suživot različitih identiteta, na što Crna Gora treba biti posebno ponosna.

Drugog dana posjete, potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Crne Gore, mr Ervin Ibrahimović, razgovarao je u Istanbulu sa predsjednikom Republike Turske **Redžepom Tajip Erdoganom** i ministrom vanjskih poslova **Hakanom Fidanom**.

Ministar Ibrahimović je izrazio zahvalnost na upućenom pozivu za posjetu čija realizacija predstavlja kontinuitet dinamičnog političkog dijaloga između zvaničnika dvije zemlje, ali i priliku da se detaljnije razmotre mogućnosti za intenziviranje bilateralne saradnje u raznim područjima. Podsjetio je na značaj posjete predsjednika Erdogana Crnoj Gori 2021. U tom kontekstu, prenio je očekivanje da će se kvalitetni politički kontakti odraziti na ostale vidove bilateralne saradnje, dodajući da postoji potencijal za intenziviranje ekonomskih odnosa kroz uvećanje obima trgovinske razmjene i veći priliv turskih investicija. Iznio je očekivanje da će tome doprinijeti održavanje 6. sjednice Mješovite komisije za ekonomsku saradnju u Ankari, do kraja ove godine, ali i aktivnosti TIKa-e i turskih kompanija u Crnoj Gori (oko 9.500) u nadi da će iste, u narednom periodu, svoje poslovanje proširiti i na sjeverni dio naše zemlje koji ima veliki potencijal.

Pozdravio je saradnju dvije države u okviru NATO-a, kao i na planu vojske, odbrane i bezbjednosti, čemu će poseban impuls pružiti otvaranje Kancelarije vojnog izaslanika pri Ambasadi Republike Turske na jesen ove godine. Iskazao je očekivanje da će nove inicijative u oblasti zdravstva, turizma, obrazovanja i kulture podstaći realizaciju uzajamno korisnih projekata. Osvrnuo se i na značajnu ulogu crnogorske dijaspore, kao važnog mosta povezivanja i zbližavanja dvije države i dva naroda.

Ministar Ibrahimović upoznao je sagovornike sa reskonstrukcijom 44. Vlade Crne Gore, nepromijenjenim vanjskopolitičkim prioritetima sa fokusom na dalji napredak naše zemlje u evropskom integracionom procesu. Ukazao je na spremnost Crne Gore da sa saveznicom Republikom Turskom, ali i drugim državama regiona, aktivno saraduje i razmjenjuje iskustva i stečena znanja iz dosadašnjeg pregovaračkog procesa.

Predsjednik Republike Turske Redžep T. Erdogan istakao je zadovoljstvo što je potpredsjednik Vlade i ministar vanjskih poslova Crne Gore odabrao baš Tursku za zemlju svoje prve zvanične posjete, kao i očekivanje da će do kraja ove godine biti realizovane posjete predsjednika Crne Gore i predsjednika Vlade Crne Gore Republici Turskoj. Ukazao je na važnost daljeg snaženja ekonomske saradnje i pozdravio činjenicu da je Turska na trećem mjestu po broju stranih investicija u Crnoj Gori za 2023. Pohvalio je saradnju dvije zemlje u okviru NATO-a, kao i oblasti odbrane, bezbjednosti, turizma, avio-povezanosti, zdravstva, obrazovanja i kulture, prenijevši očekivanje da će dvije zemlje predano raditi na daljem snaženju sveukupnih međudržavnih odnosa.

Ministar vanjskih poslova Hakan Fidan naglasio je da dvije zemlje imaju veoma dobre bilateralne odnose i iskazao spremnost i zainteresovanost turske strane da i u narednom periodu doprinese njihovom intenziviranju na raznim poljima. On je istakao da Republika Turska pridaje veliku važnost regionu i državama gdje žive različite vjerske i etničke zajednice, uz želje da se na Balkanu osiguraju trajni mir, stabilnost i prosperitet. U tom kontekstu, ministar Fidan je apostrofirao da Crna Gora, svojim multikulturalnim i multikonfesionalnim skladom, predstavlja izuzetan primjer za čitav region.

Značaj posjete:

Zvanična posjeta potpredsjednika Vlade i ministra vanjskih poslova, mr Ervina Ibrahimovića, prva zvanična posjeta ministra vanjskih poslova Crne Gore Republici Turskoj od 2019, može se smatrati veoma uspješnom, sadržajnom i od značaja za nastavak dijaloga sa prijateljskom i savezničkom zemljom, Republikom Turskom. Na svim sastancima potvrđeni su veoma dobri bilateralni odnosi i zajednički su konstatovane brojne mogućnosti za jačanje saradnje u svim oblastima od obostranog interesa. U tom smislu, u narednom periodu se može očekivati: realizacija posjeta predsjednika Crne Gore i predsjednika Vlade Crne Gore Republici Turskoj; unaprjeđenje parlamentarnog dijaloga i saradnje; organizacija 6. sjednice Mješovite komisije za ekonomsku saradnju; potpisivanje niza sporazuma koji su trenutno u fazi usaglašavanja; intenziviranje ekonomske saradnje kroz povećanje trgovinske razmjene, obima investicija i broja turista iz Turske; uvećenje broja stipendija za studente iz Crne Gore i dr. Posjeta je bila prilika i za razmjenu mišljenja o dešavanjima u regionu i šire, te je pozdravljena konstruktivna uloga Republike Turske na prostoru Zapadnog Balkana i naročito njeno zalaganje za mir, stabilnost i prosperitet svih zemalja regiona.